

Fényképalbum

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Nagyapám huszár bajtársaival az első világháborúban

A fénykép készítésének helye:

n.a.

A fénykép készítésének éve:

1914-18 között

Kulcsfigura:

Hevesi József

Anyai nagyapám, Hevesi József a képen jobbra, a három bajtárs neve általam sajnos ismeretlen.

Nagyapám huszár volt az első világháborúban. Tudom, hogy orosz hadifogságba esett, mert Szibériáról mesélt, a nagy hidegről – olyan hideg volt, hogy ha a földre köptek, mire leesett, már jégként kopogott –, de amikor azt kérdeztem, hol volt a legkeményebb csata, akkor Isonzóról beszélt, vagyis az olasz fronton is járt ő annak idején.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	A mi családunk
A fénykép készítésének helye:	Ágya
A fénykép készítésének éve:	1940-es évek eleje
Kulcsfigura:	id. Molnár Kálmán

Balról jobbra: édesanyám Hevesi Juliánna, Ferenc öcsém, jómagam és édesapám, id. Molnár Kálmán. A családi kép Ágyán készült valamikor az 1940-es évek elején, mielőtt édesapám sógoraival és másokkal együtt átszökött volna Magyarországra.

1938-ban szerelt le édesapám a román katonaságtól, és az után, hogy én '39-ben megszülettem, rövid időn belül átszökött Magyarországra két sógorával – Jóska bátyámmal és Sanyi bátyámmal – és más barátokkal Ágyáról és Bélzeréndről. Imre sógor, a nagynéném férje is velük együtt szökött át. Átmentek Magyarországra, hogy a világháború idején ne mint román katonákat vigyék őket a frontra, hanem magyar katonaként harcoljanak. Ezeket a Dél-Erdélyből átszökött embereket azért szem előtt tartották a magyar hadseregben; nem mintha bizalmatlanok lettek volna velük, de már ők nem voltak sem kiképzésen, sem sehol, és édesapám úgy mesélte, hogy itt-ott azért még munkaszolgálatot is végeztek. Azt, hogy milyen körülmények között esett apu fogságba, nem tudom, csak azt, hogy angol fogságban volt és Hollandiáig vitték el, onnan jött haza.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

A család húsz évvel később

A fénykép készítésének helye:

Bélzerénd

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek eleje

Kulcsfigura:

id. Molnár Kálmán

Vendégségben Bélzerénden apai nagynénéménél (Puskás Imréné). Balról jobbra: én, édesanyám, édesapám és Ferenc öcsém a hatvanas években.

Édesapám bélzerénde származású, onnan jött át Ágyára a rokonaihoz. Feri öcsém Bélzerénden született, mert szüleim eleinte ott laktak, az akkor már özvegy nagyapámnál. Öcsém a nagyváradi szerszámgépgyár inasiskoláját végezte el – az ország legnagyobb szerszámgépgyára volt ez abban az időben –, és vasesztergályos lett az Ínfrățirea-ban, ott dolgozott egészen nyugdíjas koráig.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Nagynénémék

A fénykép készítésének helye:

Bélzerénd

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek

Kulcsfigura:

Puskás Imre

Bélzeréndi nagynéném és férje Puskás Imre valamikor a hatvanas években. Annak idején 300-400 között volt Bélzerénd lakosainak a száma. Két utcája volt a falunak: egy széles, nagy utca és a kis utca, úgy is nevezték. A főutca elején mindjárt a második ház volt a miénk, ott élt nagyapám, Molnár Ferenc. Nagynénémék Bélzerénden a másik oldalon laktak, néhány házzal beljebb, mint ahol a nagyapám háza volt.

Az volt a benyomásom, mintha valahogy mások lennének a bélzeréndiek. Nem tudtam megmagyarázni, honnan ered ez – talán kisebb faluközösségről van szó, jobban egymásra voltak utalva –, de a rokoni kapcsolatok sokkal melegebbek voltak. A nagynéném férje, Puskás Imre is ilyen volt, s már az ő édesapja is: nagy bajuszú, sokat mesélő ember, mint Horváth István *Tornyot raktam* c. versének Apója. Ez egy csodálatosan szép vers, s én úgy képzeltem el, hogy ilyen ember lehetett a versbeli Apó, mint Imre bátyánk, aki sokat mesélő, bennünket nagyon szerető ember volt. Nekik nem volt gyermekük soha, mi voltunk a gyermekeik, akik náluk – ahogy ők mondták – mindig örömet szereztünk, s bearanyoztuk az életüket. Mi nem is nagyapánknál tartózkodtunk, amikor gyermekkorunkban elmentünk Ágyáról Bélzeréndre, hanem náluk; persze mindig sorra látogattuk az oldalági rokonokat is. Olyan nagy szeretettel fogadtak bennünket Bélzerénden, hogy kíváncsigtunk mindig velük együtt lenni.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Érettségi előtt
A fénykép készítésének helye:	Arad
A fénykép készítésének éve:	1955
Kulcsfigura:	Molnár Kálmán

Mint középiskolás diák Aradon. Iskolánkat, a volt katolikus főgimnáziumot hat évvel az előtt államosították, amikor én odakerültem, s az idősebb tanárokon láttuk is és tudtuk is róluk, hogy ők előzőleg a felekezeti iskolában is tanítottak. „Gyorstalpalással”, ahogy hallottuk, nem végeztek annyian, bár hallottuk egy-két tanárról, hogy levelezés útján végezte el azt a szakot az egyetemen, amit tanított. De a legkiválóbb tanárainkról tudtuk, hogy már rég ott tanítottak a gimnáziumban.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Ficzay tanár úr
A fénykép készítésének helye:	Arad
A fénykép készítésének éve:	n.a.
Kulcsfigura:	Ficzay Dénes

Aradi középiskolás éveimben Ficzay Dénes magyar-olasz szakos tanár meghatározó egyéniség volt a számomra. A tőle örökölt irodalmi-történelmi irányvonalak mérvadóak voltak egész életem során.

Ficzay tanár úr remek pedagógus volt, aki nemcsak jól oktatott, hanem nagyszerűen magyarázott. A leckét, különösképpen az írók életrajzát lediktálta, s mi diktálás után írtuk a füzetbe; ez nekem jobban tetszett, mint az akkori szöveggyűjteményünkben levő rövid és száraz életrajzok. Nagyon vigyázva, de igyekezett a magyar irodalmon keresztül megtanítani nekünk a magyar történelmet is. Ezt olyan diplomatikusan tette, hogy soha nem volt kellemetlensége miatta. Az ő előadásmódjának egyik legcsodálatosabb vonása volt a törekvés lekötni a fiatalok figyelmét úgy, hogy felkeltse érdeklődésünket, és aztán mi magunk is próbáljunk továbbhaladni az általa mutatott úton, s megszeressük a könyveket, az olvasást.

Ficzay tanár úr tősgyökeres aradi volt. Tanulmányait a római katolikus főgimnáziumban végezte, és ott tanított 1945 -1982 között. Róla emlékezve nem hagyhatom ki az aradi sétáinkat. A tanár úr Arad szerelmese volt, nagyon sokszor időt szakított arra, hogy elinduljon velünk sétálni. Arad az a város, ahol Adytól, Tóth Árpádtól kezdve Juhász Gyuláig, Szántó Györgyig sokan megfordultak vagy éltek több-kevesebb ideig. Ficzay Dénes minden emléktáblánál megállott velünk, és még arról is tudott beszélni – és szívesen beszélt –, hogy egyik író hol, melyik utcasarkon találkozott a másikkal.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Érettségi tablóképem

A fénykép készítésének helye:

Arad

A fénykép készítésének éve:

1956

1956-ban tettem érettségim Aradon a volt katolikus gimnáziumban, aminek előbb Magyar Vegyes Líceum, majd 3 számú Magyar Középiskola volt a neve. Itt 96-on végeztünk, és egyedül csak én választottam a papi pályát. Dr. Kovács Géza történelem szakos tanár *Az aradi magyar nyelvű oktatás 1919-1997 Emlékkönyvben* többek között ezt írja: „Rátérve a humán tudományokra, elsőként a teológusokról szólnék. Az adott körülmények között – érthető okból – kevesen választották a lelkészi pályát. Közülük hadd említsem meg a jelenleg szilágysági református esperest, Molnár Kálmánt.”

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Tízéves érettségi találkozó

A fénykép készítésének helye:

Arad

A fénykép készítésének éve:

1965

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

A harmadik sorban jobbról a harmadik vagyok. Most visszaemlékszem a kicsengetésünk mottójára. Vörösmarty Mihály:

„Ne nézz, ne nézz hát vágyaid távolába:
Egész világ nem a mi birtokunk
A mennyit a szív felfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit mondhatunk.”

1956-ban körülbelül 96-an érettségiztünk, s a tízéves érettségi találkozón megállapítottuk, hogy nagyon sok diplomás került ki közülünk. Voltak orvosok, mérnökök, agrármérnökök, egy csomó pedagógus stb. Református pap egyedül én voltam. De a visszapillantásokból kiderült az is, hogy mindenki „irodalmár”, az orvos is, a matektudós is, de még az egyszerű munkás is, aki ott maradt érettségivel a kezében, és dolgozott jó mesteremberként valamelyik nevezetes gyárban. Ficzy tanár úrnak köszönhetően mindenki nagyon szerette az irodalmat.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Az ötös számú szoba lakói
A fénykép készítésének helye:	Kolozsvár
A fénykép készítésének éve:	1958
Kulcsfigura:	Molnár Kálmán

A kép a Teológia bentlakásában készült szobatársaimmal. Balról jobbra ülve: Gaál Tibor, Molnár Kálmán és Bereczky László, hátul pedig Márton Attila és Nagy Ákos.

A sikeres felvételi után annak rendje-módja szerint felkészülve utaztam Kolozsvárra. Jól emlékszem, ötödmagammal kaptam beosztást a bentlakásban. Nem csak elsőévesek voltunk az ötös szobában, hanem másod-harmadéves hallgatókkal is együtt laktunk. Voltak ifjúsági együttlétek, önképzőkörök, bibliaórák is, amikor megosztottuk egymással a gondjainkat, gondolatainkat.

Évfolyamtársaim közül végig nagyon jó barátságban voltam Bereczky Lászlóval, aki elejétől végéig szobatársam is volt. Ő dálnoki származású, aztán kutyfalvi pap lett belőle, s később átment Magyarországra. Bereczky László magas, tagbaszakadt fiú volt, jó tanuló, aki komolyan vette a teológiát, nagyon komolyan tanult. Gaál Tibor volt még évfolyamtársam, aki aztán Marosvásárhely mellett volt lelkipásztor. Papp Sándort ki ne felejtsem, most Szentgyörgyön él mint nyugdíjas lelkész; harasztkeréki papsága idején meglátogattam, de előtte már Kissolymoson is voltam nála. Szentgyörgyre is elmentem hozzájuk, még fungens lelkész korában.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Ágyai teológusok

A fénykép készítésének helye:

Kolozsvár

A fénykép készítésének éve:

1961

Kulcsfigura:

Csép Sándor

Gyerekkori barátaimmal a Sirály cukrászdában. Balról jobbra: Vida Ferenc, Csép Sándor és Molnár Kálmán.

Kolozsváron annyira szabadnak éreztem magamat, hogy bizony – ha hamarabb végződtek az órák, s kimentem a városba valamiért – sokszor elfeledkeztem még arról is, hogy ebéddőre pontosan ott kell lenni, és így elmaradtam az ebédől, a vacsorát pedig nagyon-nagyon sokszor lekéstem eleinte, ha előzőleg kimentünk sétálni. Vacsora után legtöbbször elindultunk egy-egy sétára vagy színházba, operába, hangversenyre... szabadon járhatott-kelhetett bárki bárhová, nem korlátozott bennünket az intézet szabálya ezen a síkon. Én ott szerettem meg a színházat, színházjáró lettem. Először csak operetteket, majd könnyebb, fülbemászó dallamú operákat látogattam a barátaimmal, aztán később már komolyabb hangversenyekre is elmentem.

Csép Sándor barátom és köztem egészen kisgyermekkorban kezdődött a barátság. Nagyon-nagyon közel, mondhatni két perc járóra laktunk a pap-zugtól, ahol a parókia volt – Sándor édesapja, Csép Gergely volt az ágyai lelkipásztor –, és mindig együtt játszottunk az első pillanatoktól kezdve, ahogy már gyerekeket el lehetett engedni a családi hajlékon kívül az utcára is. Nagyon kötődünk Ágyához mind a ketten.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Csoportkép professzorokkal
A fénykép készítésének helye:	Kolozsvár
A fénykép készítésének éve:	1960

A kép 1960-ban a kibocsájtás napján Kolozsváron készült.

Hatalmas tudása volt Nagy András professzor úrnak, de az igehirdetéseit nem filozofálgatás, hanem mély biblicitás jellemezte és az emberi lélek nagyszerű ismerete. A mi helyzetünk, kisebbségi sorsunk mindig benne volt, a múlt, a jelen és a jövő. Az igehirdetéséből mindig kitűnt, hogy az Úristen akkor, ott, a prófétai szón keresztül mit üzent az akkori helyzetben a választott népnek, de nagyon-nagyon komolyan kifejtette, hogy ez most és itt a mi számunkra mit jelent – ez az igehirdető feladata mai napig, én is ezt igyekeztem tőlem telhetően gyakorolni. Juhász professzor úr, az Egyháztörténelem Tanszék professzora volt. Szigorú tanárként emlegették a nagyobbak, és én személyesen is ezt tapasztaltam. Nagyon komolyan vette a tantárgyát, és nagyon szigorúan megkövetelte a tudást, amikor vizsgáztunk. Mózes András professzor úr a Magyar Református Egyház történelmét tanította, mert az én időmben még külön volt a protestáns egyháztörténelem, és külön a magyar református egyháztörténelem, talán most ezt már egybevonva tanulják. Geréb professzor tanította a dogmatikát. Kezdtük ezt a teológiai enciklopédiával, mely a teológiai stúdiumokat foglalta össze röviden, hogy mi is az, amivel mi majd az évek során az egyetemen foglalkozunk. Borbáth Dániel professzor úr volt a homiletikatanárunk. Szemléletes, könnyen megtanulható kurzusa volt. Az Újszövetséget Maksay Albert professzor tanította, aki a maga hatalmas, szálfa természetével nagyon-nagyon jó megjelenésű és mindig nagyon elegáns professzor volt. Maksay hosszú éveken keresztül tanított, egészen fiatal volt, amikor már a nagy professzori gárda tagjai közé került mint teológiai tanár. Szerettük az óráit, ahogy magyarázott, s azt is, hogy nem tartozott a nagyon szigorú tanáraink közé.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Tablókép a tízéves találkozó emlékére

A fénykép készítésének helye:

Kolozsvár

A fénykép készítésének éve:

1970

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Alig 21 évesen, teológiai diplomával
A fénykép készítésének helye:	Kolozsvár
A fénykép készítésének éve:	1960

1960-ban a 21. születésnapomat – július 18-án születtem – úgy ünnepelem, hogy a teológiai diploma már a kezemben volt. Ott maradtam még Kolozsváron, nem rohantam haza, mert olyan kedvesek voltak számomra a kolozsvári esztendők, olyan jól éreztem magamat a „kincses városban”, hogy visszamaradtam néhány társammal, hogy maradjunk még egy kicsit, hiszen ez már tényleg az utolsó nagy vakáció volt a kihelyezés előtt. Az akkori operaévad záró előadása a Hunyadi László volt. Emlékszem, Bereczky Zoli azt mondta: „Hát természetes Kálmán, hogy megyünk, és megnézzük a Hunyadi Lászlót”. Nagyon jó helyről végignéztük az operát – Ottrok Ferenc, a nagy tenorista főszereplésével –, végigkövettük az előadást feszült figyelemmel, de egymás arcát is vizsgálgattuk közben. Emlékszem, az járt a fejemben, hogy mit jelentett számomra az eltelt négy esztendő azon a síkon, hogy színházba és operába járhattam rendszeresen, mint teológusdiák. És közben elejétől végig éreztük – minden molekulánkban, a zsigereinken keresztül –, hogy mennyire a miénk ez az Erkel-opera a nyitánytól kezdve a cselszövő kórusig, a palotásig... és azokig az érzésekig, amiket felébresztett bennünk népünk történelmével kapcsolatosan, amit nem lehet elválasztani a mi életünkötől, sorsunktól, mindattól, ami égette a bőrünket, lelkünket abban az időben.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	A nagypapi vizsga után
A fénykép készítésének helye:	Kolozsvár
A fénykép készítésének éve:	1962
Kulcsfigura:	Molnár Kálmán

Kolozsváron a nagypapi vizsga után 1962-ben a sétatéri szökőkútnál. Balról jobbra: Csép Sándor, Molnár Kálmán, Kanizsai László, és az utolsó személy nevére már nem emlékszem.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

A tízéves teológiai találkozó

A fénykép készítésének helye:

Kolozsvár

A fénykép készítésének éve:

1970

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

A kép a teológiai könyvtár lépcsőjén készült a tízéves teológiai találkozó alkalmával (1970). Itt első sorban balról a hatodik vagyok.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

A Díszteremben

A fénykép készítésének helye:

Kolozsvár

A fénykép készítésének éve:

1970

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán *(elől középen)*

Örömteli pillanatok a tízéves teológiai találkozón Kolozsváron.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Társalgás az ünnepi ebéd előtt

A fénykép készítésének helye:

Kolozsvár

A fénykép készítésének éve:

1970

Kulcsfigura:

Dr. Nagy András (*balra*)

Dr Nagy András professzor és én (középen). Mögöttem Berezky Lászlóné, egyik évfolyamtársam felesége. Ez a kép is 1970-ben a tízéves teológiai találkozón készült.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Ferenc bácsi, a harangozó

A fénykép készítésének helye:

Szilágykövesd

A fénykép készítésének éve:

1962

1962-ben Szilágykövesdre neveztek ki helyettes lelkésznek. Abban az időben kezdtem el fotózni – egyszerű orosz pentaprizmás Lubitellel, ami 6x9-es képeket csinált. Ennek a képnek a témája az én öreg harangozó bácsim volt. Látogatóba mentem hozzájuk, és egy kicsi széken ült, kosarat font. Éppen elkezdte a kosárfeneket, s észre sem vette, hogy beléptem az udvarra. A kis unokája egy csomó vesszőn ült bebugyolálva, mert olyan hideg őszi idő volt. Még elég jó fény volt, de már nagyon lent járt a Nap, ferdén sütött. Annyira tetszett nekem ez a kép, hogy fogtam magamat – nálam volt a gép valamiért –, és anélkül, hogy szóltam volna, lefotóztam.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Szilágycsehi segédlelkész és esperesi titkár
A fénykép készítésének helye:	Szilágycseh
A fénykép készítésének éve:	1963 körül

A kép 1963 körül készült a szilágycsehi templomkert kapujában. 1963-tól '66-ig voltam segédlelkész és esperesi titkár Bíró János mellett Szilágycsehben.

A tövisháti régiónak mindig Szilágycseh volt a központja, mely a 16. századtól kezdve többször viselt városi címet. Akkori főnököm, Bíró János esperes Arday püspökkel jó viszonyban volt, s állítólag a Szilágycsehi Egyházmegye is ennek a jó viszonynak köszönhetően jött létre abban az időben, mert korábban nem volt Szilágycseh esperesi székhely. Nagy gyülekezet volt a szilágycsehi, közel háromezer lelkes. Minden második vasárnap én szolgáltam délelőtt, és nem csak itt, mert Bíró János közölte velem, hogy Szilágycseh látja el Égerhát kicsi gyülekezetét is. Az égerháti gyülekezetnek régebben mindig volt lelkipásztora de ez éppen azokban az években szűnt meg, úgyhogy amikor nem én prédikáltam a szilágycsehi templomban, akkor Égerháton végeztem szolgálatot. Azt a kis gyülekezetet is megszerettem, mert nagyon lelkes, templomba járó emberek voltak.

Bíró János nem szeretett az irodában ülni, ezért én végeztem az irodai munkát: levelezéseket folytattam a püspökséggel meg ahová még írni kellett. Így az adminisztrációs teendőket én láttam el mint esperesi titkár – persze csak az egyházmegye vonatkozásában, azonban az egyházközség pénzügyeivel és adminisztrációjával már nem én foglalkoztam.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Püspöki látogatás Sülelmeden

A fénykép készítésének helye:

Sülelmed

A fénykép készítésének éve:

1966

Kulcsfigura:

Bíró János esperes (balról a harmadik)

A kép a hatvanas évek végén készült. Balról jobbra: Hunyadi András egyházmegyei főgondnok, Molnár Kálmán sülelmedi lelkipásztor, Bíró János, a Szilágycsehi Egyházmegye esperese, Buthi Sándor, a Nagyváradi Egyházkerület püspöke, Hígyed István püspök helyettes és Talpos Vasile állami megbízott (inspector teritorial).

Lelkipásztorként Sülelmed volt az első szolgálati helyem. 1966-1974 között nyolc éven keresztül voltam a gyülekezet lelkipásztora, amelynek a templomba járó közössége a presbitériummal együtt engem szeretettel elhordozott – és én is a gyülekezetet. Igyekeztem jó lelkipásztoruk lenni, s ők ragaszkodtak hozzám. Különösképpen a szószéki szolgálataimmal voltak elégedettek, hiszen más gyülekezeti munka az istentiszteleteken és alkalmi szolgálatokon kívül, vallásórán, konfirmációi oktatáson kívül nem volt lehetséges.

Egy püspöki vizitációt is megértem ott, és ez nem volt kicsi dolog egy olyan fiatal, még nőtlen lelkipásztornak, mint én. Ennek az volt a külön érdekessége, hogy én már az elődömtől megtudtam, hogy Buthy Sándor, az akkori püspök hajdan Sülelmeden volt legációban, s meg is találtam a nyomát az egyházközség diáriumban, hogy melyik esztendőben volt ez. Amikor én köszöntöttem a püspököt, akkor erre hivatkoztam, hogy bizonyára visszagondol azokra az évekre, amikor ő fiatal teológusként mint legátus szolgált ebben a gyülekezetben. A püspök úr nagyon jó néven vette, hogy teológuskori emlékeit felidéztem.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Kenderáztatás a Szamosban

A fénykép készítésének helye:

n.a.

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek

Ezt a képet is én készítettem sülelmedi lelkész koromban.

Már szilágycsehi segédlelkész koromban is egyik legnagyobb szórakozásom nyaranként a Cikói szoros volt. Bíró János unokáival sokszor együtt voltam, kiengedték őket velem a Szamosra is fürödni. Nagyon szerettem kimenni a Szamosra baráti közösséggel is és egyedül is. A Szamos bal partján még egy vízimalom is működött abban az időben, a malmot az 1970-es árvíz sodorta el. Szép a Cikói szoros, a Szamos partja tele van fákkal, múút és vasút vezet rajta végig s aztán kétoldalt a hegyek emelkednek... – mondjuk a szilágysági ember szemszögéből nézve, a hepehupa mellett ezek már mégiscsak hegyek, ha nem is olyan magasak.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Áldomás Petrutával

A fénykép készítésének helye:

Sülelmed

A fénykép készítésének éve:

1960-as évek vége

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

A kép a hatvanas évek végén készült. Áldomást iszunk a vándorló hordókészítő Petrutával, a gyulafehérvári móccal.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

„S tengert láték, amint kitekinték”

A fénykép készítésének helye:

Sülelmed

A fénykép készítésének éve:

1970

Sülelmeden a parókia előtti főút az 1970-es árvíz idején.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Árvíz után

A fénykép készítésének helye:

Szamoscikó

A fénykép készítésének éve:

1970

Egy kőalapra vályogból épült új ház kártyavárként omlott össze az 1970-ben pusztító árvíz idején Szamoscikón.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Feleségemmel
A fénykép készítésének helye:	Szamosardó
A fénykép készítésének éve:	1980 körül
Kulcsfigura:	Molnár Kálmánné Pap Mária

A kép körülbelül 1980-ban készült Szamosardóban. Amikor az ottani lelkész, Módy Pali bácsi 1974-ben meghalt, akkor kerültem én Szamosardóba, és ott szolgáltam egészen 1988-ig. Egyszerűen megüzenték nekem, hogy tartsam számon, az ardói gyülekezetben az a közhangulat, hogy engem akarnak meghívni a gyülekezet lelkipásztorának. Egy kis hiba van, hogy nem nős a tiszteletes úr, és ugye, a nőtlen ember életéhez azért pletykák is ragadnak. De mindent legyőzött az ardóiak ragaszkodása.

Még Szamosardóba kerülésemet megelőzően ismerkedtem meg a Monóba kinevezett Pap Mária tanítónővel. A sülelmedi gyógyszerertárba jött be elődjével, Margit nénivel, akinek a lánya orvosnő és veje gépészmérnökként a helybeli gép- és traktorállomás igazgatója volt, akikkel jó barátságban voltam. Ott támasztottam a gyógyszerertár pultját, s beszélgettem a gyógyszerésznővel. Margit néni, belépve ezt mondja: „Milyen jó, hogy találkozom veletek, íme, itt van az utódom, Pap Mária, ismerkedjétek meg!” Így ismertük meg egymást.

Eltelt két esztendő, talán a harmadikba léptünk, amikor jött az őrsváltás Szamosardóban, és elhangzott: „Egyetlen baj az, hogy nem nős, de ennek ellenére azért megválasztjuk lelkésznek a tiszteletes urat, és hisszük, hogy majd az a nagy öröm is együtt ér bennünket ebben a gyülekezeti közösségben, hogy megnősül”. Erre még abban az évben sor került. A nyári szünidő idején hirtelen egymás után három lakodalom is volt a bentlakás ebédlőjében. Az iskola igazgatója is akkor nősült, akivel jó barátságban voltam már sülelmedi pap koromban is, Bálint Géza, aki később polgármestere lett Szilágycsehnek, és ott tanított annak idején Szamosardóban almérnöki diplomával, talán fizikát és mateket – és jómagam is azon a nyáron nősültem. Mindannyian részt vettünk egymás esküvőjén is.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Búcsú Szamosardótól

A fénykép készítésének helye:

Szamosardó

A fénykép készítésének éve:

1988

Kulcsfigurák:

Molnár Kálmán, Molnár Kálmánné

A kép a szolgálatunk ideje alatt felújított szamosardói templom belsejében készült. Csendes búcsúvétel kedves feleségemmel, Marikával Szamosardótól.

Mihelyt Szamosardóra kerültem, felvetődött, hogy a gyülekezet egyik legnagyobb gondja a templom belsejének és bútorzatának teljes felújítása lesz. A parókia új volt, még Módy tiszteletes úr idejében épült, de a templom bútorzata annyira elavult már, hogy folyton erősítgetni kellett a padokat, mert recsegték-ropogtak, szúette volt mind. Annak rendje-módja szerint engedélyt kértünk az egyházkerulettől és a kultuszi államtitkárságtól, s mikor megkaptuk, 1982-ben elkezdtek a templomjavítást. Ezt '83-ban fejeztük be. Én nem tartoztam azok közé, akik azt mondják, hogy a presbiterek meg a kurátor azért vannak, hogy csinálják, hanem mindig ott voltam velük, köztük. A nagyobb munkálatok nyári időszakra estek, így könnyebb volt megoldani az istentiszteleteket. Az iskolával bármilyen jó volt a kapcsolat, azért nem merte volna vállalni az igazgató, hogy ott tartunk istentiszteletet. Előfordult, hogy nem ülhattünk a templomban, de a cementezéstől kezdve mindent úgy igyekeztünk csinálni, hogy akár hétköznap, akár vasárnap bemehessünk az istentiszteletre a templomba.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Az én családom

A fénykép készítésének helye:

Szilágycseh

A fénykép készítésének éve:

1991

Kulcsfigurák:

Molnár Emese, Molnár Imola

A szilágycsehi parókia nappaliában vagyunk Emese lányom konfirmációja után 1991-ben.
Balról jobbra: Molnár Kálmán, Molnár Imola, Molnár Emese, Molnár Mária.

Jó évvel a fordulat előtt, 1989 kora tavaszán kerültem vissza Szilágycsehbe. Kinevezéssel kerültem Szilágycsehbe, az akkori püspök, Papp László nem engedte a papválasztást. Amikor a szamosardói templomban elmondtam a kiköszönő búcsúprédikációm, körülfogtak a férfiak a kijáratnál, és egy idősebb presbiter, Moni Gyula bácsi azt mondta hangosan: „Nagyon sajnáljuk tiszteletes úr, hogy elmegy Szamosardóból, de megértjük. Talán azt is mondhatom, hogy büszkék vagyunk arra, hogy már másodízben lesz szamosardói lelkipásztora Szilágycsehnek – mert a századforduló idején Józsa Béla tiszteletes úr is innen került oda. – Ezt a 15 esztendőt mi nem fogjuk elfelejteni, mert az ittléte, a köztünk lévő forgolódása és különösképpen az igehirdetése rányomta bélyegét – ezt a szót használta ez az egyszerű falusi ember – a mi szamosardói gyülekezetünk életére, s emlékezetes lesz. Mindig szeretettel gondolunk arra, hogy lelkipásztorunk volt”. S ez így is volt. Voltak ugyan hozzám nagyon közelállóak, akik megharagudtak, amiért elmentem, de aztán ők is csak eljöttek látogatóba Szilágycsehbe.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	A sorsforduló után
A fénykép készítésének helye:	Szilágycseh
A fénykép készítésének éve:	1989. december 26.
Kulcsfigura:	Tőkés László

A menyői elhurcoltatás után a szabadságra virradás öröme: Tőkés László Igét hirdet karácsony másodnapján délután a szilágycsehi református templomban.

Karácsony első napján az istentisztelet végeztével a hirdetések során jelentettem be a templomi gyülekezet előtt, hogy a holnap délutáni istentisztelet keretében, ha az Úristen is úgy akarja, Tőkés László fogja hirdetni Isten Igéjét. Másnap én mentem érte Menyőbe.

Már dél körül szállingóztak az emberek a templomba. Akik Menyőbe igyekeztek, azok mind megálltak, amikor megtudták, hogy Tőkés László itt fog prédikálni, és akik Menyőben voltak, azok is mind Szilágycsehbe igyekeztek. Több mint kétezer ember volt együtt a templomban és környékén. Mikor beharangoztak, Tőkés László vállára vette a palástot, jómagam is ezt tettem, és elindultunk a templomba. Amint a parókia folyosójáról kiléptünk – hátul a kerten keresztül vezetett az út a templomba –, már ott akkora tömeg volt, hogy alig tudtunk elmenni a bejáratig. Kihangosítottuk előzőleg már a templom előtti teret, hogy legyen lehetősége azoknak is hallgatni az igehirdetést, akik kívül maradtak, mert kívül többen álltak, mint ahányan befértek. Az emberek annyira szorosan voltak, mint gyufásdobozban a szálak; az úrasztalánál, minden padosor között, sőt még a templom körül is. Éppen csak hogy oda tudtunk jutni a papi padhoz és a szószékhez. Az igehirdetés a karácsonyi textus szerint Heródesről szólt a Máté evangéliuma alapján.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Eufórikus pillanatok 1989 karácsonyán

A fénykép készítésének helye:

Szilágycseh

A fénykép készítésének éve:

1989. december 26.

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

Köszöntöm a népes gyülekezetet és nevükben Tőkés Lászlót, aki Menyő után először Szilágycsehbe látogatott. Több mint kétezer ember gyűlt össze a templomban és körülötte, akik kihangosítva hallgathatták az igehirdetést. Kezemben tartom Moldova György Negyven Prédikátor című könyvét, melyet ajándékképpen nyújtok át Tőkés Lászlónak a vizsolyi Biblia hasonmás kiadásával együtt.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Istentisztelet után a parókián

A fénykép készítésének helye:

Szilágycseh

A fénykép készítésének éve:

1989. december 26.

Kulcsfigura:

Tőkés László

Tőkés László a karácsonyi másodnapi istentisztelet után a parókián énekeskönyveket, imakönyveket és képeslapokat dedikál. Balról jobbra az első sorban Molnár Imola, Tőkés László, Bara Szabolcs, mögöttük Molnár Emese, Molnár Kálmán, Kovács Sándor főgondnok és fia Sándor, Emese mögött Szász Emil gondnok áll.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Megalakul az RMDSZ Szilágycsehben
A fénykép készítésének helye:	Szilágycseh
A fénykép készítésének éve:	1989. december 30.
Kulcsfigura:	Tőkés László

Molnár Kálmán köszöntő szavai után Tőkés László beszédet mond az alakuló közgyűlésen. Balról jobbra: Tőkés László lelkész, dr. Bara Zoltán orvos és Molnár Kálmán lelkész.

1989. december 30-án délután négy órakor gyűltünk össze az alakuló közgyűlésre a szilágycsehi művelődési házban. Az intézőbizottság nevében dr. Bara Zoltán, utána pedig én köszöntöttem az egybegyűlteket, majd bejelentettem az RMDSZ helyi szervezetének a megalakulását. Tőkés László már akkor kitért arra előrelátóan, hogy nagyon kell vigyázni, nehogy elklikkesedjen az RMDSZ, és szólt külön arról is, hogy milyen besúgórendszer működött eddig Ceausescu jóvoltából a Securitatén keresztül. Karinthy Frigyest idézte: „Nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek”. Eddig nem mondhattuk el senkinek fájdalmainkat, és sugdosódva beszéltünk, elfojtottuk igazunk szavát, mert nem tudtuk, hogy ki a besúgó, ki a bérenc, ki a mások által lefizetett áruló. Most, szabadon viszont azt az elvet alkalmazzuk, hogy „elmondom hát mindenkinek” – mert ha mindenkinek el merem mondani az én közölnivalómat, akkor már nincs mit besúgni.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Gyülekező az ünnepi megnyitóra

A fénykép készítésének helye:

Nagyvárad

A fénykép készítésének éve:

1996. augusztus 3.

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán (elől balra)

Indulás a réti templomtól a Magyar Reformátusok III. Világtalálkozójának megnyitó ünnepségére a nagyváradai Stadion felé.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	A szilágycsehi gyülekezeti ház átadása
A fénykép készítésének helye:	Szilágycseh
A fénykép készítésének éve:	1996. augusztus 4.
Kulcsfigura:	Molnár Kálmán (balra)

„Uram, te voltál nekünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre!” (Zsolt. 90,1) Ez volt a mottója az augusztus -4. 11. között megrendezett Magyar Reformátusok III. Világtalálkozásójának és ezzel kapcsolatos szilágycsehi rendezvényeknek. Isten kegyelme folytán átadhatom az új gyülekezeti házat a szilágycsehi híveknek. Kulccsal a kezemben állok a gyülekezeti ház előtt, mellettem Adamóczky Béla tárogoatóművész.

Ahogy hajdan a templom melletti felekezeti iskolát, a parokiális épület északi részét is elvették 1948 után, és ott egy könyvesboltot működtetett az előző rendszer. A fordulat után rövid időn belül visszaszereztük az épületrészt, és mögötte befele azonnal elkezdtek építeni a gyülekezeti házat. Azért neveztem el a végre felépült gyülekezeti házat a reménység épületének, mert felépítéséhez a svájciaktól, majd pedig a hollandoktól kaptunk segítséget. A hollandok január elején a fordulat utáni eufórikus hangulatban egy kis segélyszállítmányt hoztak Romániába. Először Nagybányára irányították őket valami közraktárba, de ott ők nem voltak hajlandóak átadni a segélyeket. Mivel Szilágycsehen keresztül vezetett az útjuk, és este későn bekopogtak a parókiára, én vendégszeretően fogadtam őket. Ott aludtak nálunk, és ki is pakolták a rakományukat, s azt mondták, hogy szeretnék, ha gyülekezeti közti kapcsolatot alakítanánk ki velünk. Így jött létre a hollandokkal, majd később egy házaspáron keresztül a svájciakkal is a gyülekezeti kapcsolat.

Százfős imatermet létesítettünk, ahova – pótpadokkal, lócákkal – akár 120-an is beférnek. E mögé egy féleresztes kis mellékhelyiséget és egy mosdót gondoltunk először, de aztán ez az elképzelés merészebb lett, ahogy a kapcsolataink alakultak, és végül egy ebédlő, konyha, majd emelet és végül egy manzárdrészt is kialakult. Szerencsére az eredeti ornamentek az ablakok és a bejárat felett megmaradtak, így amikor visszaállítottuk eredeti arculatába, a parókia lett az egyik legszebb épülete a főtérnek.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Ünnepi beszédek az átadás keretében

A fénykép készítésének helye:

Szilágycseh

A fénykép készítésének éve:

1996. augusztus 4.

Kulcsfigura:

Adamóczy Béla (jobb szélén)

A jelenlévő személyiségek sorra köszöntő beszédet mondtak a gyülekezeti ház átadásának ünnepélyes keretében. Balról jobbra: Tonk István az Erdélyi Egyházkerület főgondnoka, Molnár Kálmánné Mária tanítónő, Mikesi Károly kiskunhalasi lekipásztor, Tonk Istvánné Mária tanárnő, Székely Tibor, a kiskunhalasi egyház főgondnoka, Nagy Lajos, a debreceni Kistemplom-Ispotály főgondnoka, Papp Csaba debreceni püspök helyettes, Várdai Tibor építész, a munkálatok vezetője, Bálint Géza szilágycsehi polgármester, Molnár Kálmán esperes-lekipásztor, Dévai Nagy Kamilla előadóművész, Adamóczy Béla debreceni tárogatóművész.

A III. Magyar Református Világtalálkozó keretében adtuk át az új gyülekezeti házat, a szalagátvágás azonban csak az egyik momentumra volt a nyolc napra terjedő, népünnepélyszámba menő eseménynek. Az egyik nap délutánján a vendégeimmel együtt kimentünk Menyőbe. Erre az alkalomra eljött Tőkés László püspök úr, ő hirdette Isten Igéjét a menyői templomban, de velünk volt Szokolay Sándor zeneszerző is. A nyolcnapos ünnepségsorozatban itt voltak a holland vendégek, a svájci vendégek és rajtuk kívül más meghívottak, köztük a testvérgyülekezeti közösség küldöttei: a debreceni Kistemplom-Ispotály gyülekezetének küldöttsége, lekipásztorokkal az élen, és a kiskunhalasi gyülekezeti küldöttség. Az első napon az Igét a debreceni lekipásztor hirdette, Papp Csaba, aki akkor éppen a Tiszántúli Egyházkerület püspök helyettese volt. Nagy-nagy örömmel fogadtuk őket. Vendégünk volt Adamóczy Béla tárogatóművész is, aki a debrecenieikkel jött hozzánk. Akkor döbbsentem rá – visszagondolva a kuruc kor világára és a kuruc dalokba –, hogy miért lett tiltott hangszer a tárogató, amikor megszólalt egy ilyen nagy tömeg előtt.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

A szilágycsehi református templom

A fénykép készítésének helye:

Szilágycseh

A fénykép készítésének éve:

1996

Ezen a képen jól látható a felújított szilágycsehi református templom tornya, a parókia és a gyülekezeti ház homlokzata.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	A Zilahi Református Wesselényi Kollégium
A fénykép készítésének helye:	Zilah
A fénykép készítésének éve:	1966

A kép 1964-es sajátkezű felvételem. Itt még jól láthatóak a homlokzatról később – valószínűleg felújítás alkalmával – levakart eredeti homlokzati ornamentumok.

A Wesselényi Kollégium legelső épülete ott volt nem messze a belvárosi templomtól. Később nagyon rozoga lett az épület – kicsi és már az akkori tanügyi követelményeknek sem volt megfelelő –, s akkor építették ezt az új épületet, aminek a homlokzata a főtérre néz. Ha jól emlékszem, 1902-ben tették le az alapkövét, méghozzá egy nagy esemény alkalmával, hiszen akkor volt Kossuth Lajos születésének századik évfordulója, s abban az évben leplezték le a főtéren Fadrusz János Wesselényi szoborkompozícióját. Tehát egy hármás ünnepség keretében indult az új iskola felépítése. Mögötte megmaradt a már előzőleg felépített Kollégium.

Talán a legfontosabb eseménye az én esperes helyettesi szolgálatomnak a Zilahi Református Wesselényi Kollégium újraindítása volt. Az 1991/92-es tanév kezdetén indult újra az iskolánk. Az ősi schola épülete – a képen látható iskolaépület – azonban elkobzott tulajdon volt, államosították annak idején, ráadásul még a restitúciós törvényben is az állt az 1990-es évek kezdetén, hogy a közösségi épületek nem kerülhetnek vissza eredeti tulajdonba. Amikor a megyei tanfelügyelőségnek tudomására jutott a Kollégium újraindításának szándéka, akkor – ennek a visszhangja valakin keresztül hozzánk is eljutott – azt mondták, hogy ha már a református egyház mindenáron újra akarja indítani az iskoláját, akkor ezt akárhol tegye meg, ahol tudja, csak éppen a régi falak közt, a régi épületben ne kapjon helyet. Nem is kaptunk.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Tiltakozó zárandoklat
A fénykép készítésének helye:	Zilah
A fénykép készítésének éve:	1998. október 30.
Kulcsfigura:	Molnár Kálmán

Tiltakozó zárandoklat Zilahon az egyházmegye szervezésében elkobzott javaink visszaszerzése érdekében. Itt az ősi Zilahi Wesselényi Kollégiumért és a Kálvineumért vonultunk ki a nyilvánosság elé. Az egyházkerület igazgatótanácsa határozta el, hogy ilyen alkalmakat szervezzenek az egyházmegyék, és arra sarkalt bennünket a püspök úr, hogy ha csak lehet, ezt ki kell vinni a nyilvánosság elé, tehát ne csak egy tiltakozó nagygyűlés legyen a templomban vagy más zárt körben. Utólag megtudtam, hogy egyedül én voltam az esperesek közül, aki valóban kivitem a rendezvényt a templomból.

A tüntető menet első stációja a Zilahi Református Egyházközség Művelődési Otthona, a Kálvineum volt – mert ezt alig épült fel, azonnal államosították –, ahol Püsök József, szilágysámsoni lelkipásztor mondott beszédet, aki annak idején szemtanúja volt a Kálvineum elvételének. Elhangzott egy ének, valamelyik palástos lelkipásztor mondott egy áldást, és utána onnan a Zilahi Református Wesselényi Kollégium elé vezetett az utunk, ahol Seres Dénes szenátor beszélt a közösségi javak visszaszolgáltatásának törvényes kereteiről, valamint a parlamenti csatározásokról ennek a tárgyában. Ott is ugyanúgy énekkel folytattuk, és elhangzott egy áldás. Az iskolától visszafelé jövet megálltunk a Wesselényi-szobornál, ahol én mondtam egy rövid beszédet: *Wesselényi Miklós mint eszménykép az ifjúság számára a mai küzdelmeink során*. Koszorúztunk is ez alkalommal, s a Kollégium ifjúsága az egybegyűltekkkel együtt elénekelte a Szózatot. Innen a belvárosi templomba mentünk vissza, ahol Ruzsa István helybeli lelkipásztor tartott egy rövid áhítatot, majd elhangzott a jól ismert Reményik-vers, a *Templom és iskola*, és végül én záróbeszédet mondtam.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

40 éves teológiai évfolyam-találkozó

A fénykép készítésének helye:

Szilágycseh

A fénykép készítésének éve:

2000

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

Molnár Kálmán esperes meghívására az 1960-ban végzett teológus kollégák eljöttek Szilágycsehbe találkozni. A fényképen nemcsak teológus kollégák és feleségeik láthatóak, hanem néhány szilágycsehi gyülekezeti tag is. A találkozás alkalmával megtartott gyülekezeti istentiszteleten Tőkés László püspök hirdette az Igét, aki magával hozta a milleniumi zászlót, amelyet a jelenlévők felszalagoztak.

Balról jobbra első sor: Székely József szilágycsehi főgondnok, Molnár Kálmán esperes és felesége Mária, Tőkés László püspök, Bereczky Zoltánné Ibolya, Bölöni Andrásné, Móré István gondnok. A második sorban: Bölöni András mocsolyai lelkész, özvegy Orosz Istvánné szakácsné, Székely Józsefné Rozália, özvegy Péter Ferencné, Kassai Gézané, Horváth Endréné, Essig Józsefné Klára, Papp Sándorné Ibolya, Gaál Tiborné, Essig József tévéoperatőr, Mátyus Ernő kerületi karbantartó, Kardos Sándor, kisszántói lelkész, Horváth Endre nagyzerindi lelkész, Kassai Géza kolozsi lelkész, Tóth József kispetri lelkész, Nagy Ákos teológus, egyházkerületi főgondnok, Gaál Tibor mezőfelei lelképásztor, Bereczky Zoltán faddi lelkész. A negyedik sor egy ismeretlen személlyel kezdődik, aztán Tárkányi Márton teológiai hallgató, Baksai Károly egyházmegyei főgondnok, Papp Sándor sepsiszentgyörgyi lelkész és Péter István szilágycsehi presbiter.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Szülőfalumban Ágyán, a szószéken
A fénykép készítésének helye:	Ágya
A fénykép készítésének éve:	2001
Kulcsfigura:	Molnár Kálmán

Igehirdetési szolgálat Olosz Lajos, ágyai születésű helikonos költő, a Nagyváradi Egyházkerület főgondnoka és kisjenői ügyvéd születésének centenáriumán. Olosz Lajos elfelejtett költő, így is mondhatnám. Utólag átgondolva az életét és ténykedését, ezt két okra vezethetném vissza. Dél-Erdélyben élte le az életét, és az ő főgondnoki szereplése a II. világháború idejére esett, és utána még néhány esztendőre. Ágyán született, falum szülötte, falusi jegyző volt az édesapja. Ő maga jogi tanulmányait Kolozsváron végezte, és Kisjenőben lett ügyvéd.

Én Tapsony Endrétől kaptam az első Olosz-kötetemet, mikor Bandi bácsi megtudta, hogy Olosz Lajos nekem földim. Kezdő lelkipásztor koromban fogtam a meglévő *Barlanghomály* című könyvet, és elmentem, meglátogattam Olosz Lajost. Nagy szeretettel, kedvesen fogadott. Előrebocsátottam, hogy nekem van időm, de nem szeretném az ő idejét rabolni. Azt mondja: „Kálmán, nyugodtan, itt addig beszélgethetünk, ameddig neked jólesik. Nagyon kíváncsi vagyok a Teológiára, a kolozsvári életre, arra, hogy ti fiatalok hogy nézitek az irodalmat”. Végül dedikálta nekem a kötetet: „Földimnek, Molnár Kálmánnak sok szeretettel”. Akkor már nagyon idős ember volt Olosz Lajos. Szamosardói lelkipásztor voltam, a feleségem pedig éppen hathónapos áldott állapotban volt a nagyobbik lányunkkal, amikor meghalt. A feleségemmel együtt elmentünk és részt vettünk a temetésén.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Az Árpád-díj átadása
A fénykép készítésének helye:	Erdőhegy-Kisjenő
A fénykép készítésének éve:	2002
Kulcsfigura:	Csép Sándor (balra)

Csép Sándor Árpád-díjat vesz át az erdőhegy-kisjenői református templomban. Jelen vannak még Kerekes József tanácsos, Dénes László újságíró és Molnár Kálmán, aki méltatta jó barátja életútját. Tőkés László püspök adja át a díjat.

Tőkés László püspök úr kezdeményezésére a Királyhágómelléki Református Egyházkerület különböző kitüntetések hozott létre azoknak az akár palástos, akár nem palástos személyiségeknek, akik kiemelkedő munkát végeztek a kerületben. Pro Ecclesia díjban részesülhetett, aki kimagasló eredményt ért el egyházi tevékenysége során, de megkaphatta a díjat egy-egy gyülekezeti közösség is. Pro Ecclesia Militans díjban részesültek – inkább post mortem módon – azok a lelkipásztorok, akiket annak idején bebörtönöztek vagy akiket, mint Sass Kálmánt, bizony ki is végeztek. A Pro Partium díjat és az Árpád-díjat inkább nem palástos személyiségek kapták, de voltak köztük lelkipásztorok is. Pro Partium díjjal azokat tüntették ki, akik a Partium egy-egy nagyobb területén végeztek kimagasló munkát, az Árpád-díjjal jutalmazottak pedig inkább olyan művészek közül kerültek ki, akik egyház-közelben éltek és szolgáltak, és akik nagy horderejű munkát fejtettek ki népünk felemelkedése érdekében. Így kapta meg ezt a díjat 2002-ben Csép Sándor, az én nagyon kedves barátom, aki közíróként és riporterként akkoriban a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének elnöki tisztségét is betöltötte. Az ünnepélyes díjátadás egy kihelyezett egyházkerületi közgyűlés alkalmával az erdőhegyi templomban történt. Püspök úr engem kért fel Sándor laudálására, mondván „Ti gyermekkorotok óta ismeritek egymást, jó lenne, ha te írnál laudációt”. És ez így is történt.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

Az „Áldás, népesség” nemzetpolitikai mozgalom indulása

A fénykép készítésének helye:

Szilágycseh

A fénykép készítésének éve:

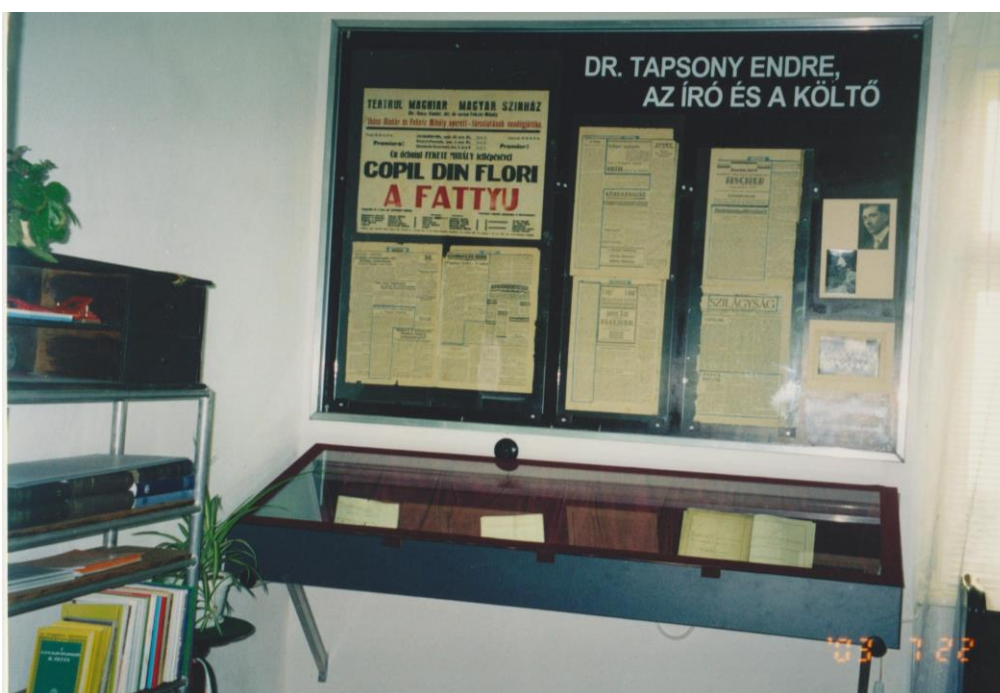
2004. április 16.

Kulcsfigura:

Für Lajos

Csép Sándor barátommal beszélgetve, egyszer szóba került a kalotaszegi egykéről készült, nagyon megrázó riportfilm, amit még a diktatúra idején készített (*Egyetlenem*, 1975). Mondom neki: „Sándor, azért jó lenne most már egy kicsit reményteljesebben előretekinteni, és egy olyan helységet szem előtt tartva filmet készíteni ott, ahol több gyermek születik, mint amennyi elhalálozás történik a közösségben”. Fel is ugrott nagy lelkesedve: „Csinálnék én, de ilyet nem tudok”. – „Hát – mondom – figyelj ide, Désházán sorozatosan, minden esztendőben nyolc-tíz fővel – sőt tízen felüli különbséggel is – több gyermek születik, mint ahány halottat eltemet a lelkipásztor. Gyere ki, munkatárssal együtt is jöhetsz! Én felajánlom neked, hogy elviszlek a parókiára, bemutatlak a lelkipásztornak, s általa ott megismerkedsz, akikkel akarsz. Helyet biztosítok a szilágycsehi gyülekezeti központ vendégszobájában nektek díjmentesen, hogy elősegítsem munkátokat”. Így indult útjára az „Áldás, népesség” mozgalom.

Amikor az *Áldás, népesség* című riportfilm elkészült, 2004. április 16-17-én egy kétnapos munkaülést rendeztünk. Egyik napon Szilágycsehben voltunk együtt, másik napon pedig kimentünk Désházára, s ott istentisztelet keretében folytatódott a találkozó. A gyülekezeti házukban rendezett munkaülésnek – mint ötletgazda – Csép Sándor volt a moderátora. Nagyon neves előadóink voltak ezen az értekezleten, és nagyon sok meghívottunk; a vendégek között határon kívül rekedt egyházak képviselőit és az anyaországból is többen voltak. A képet a szilágycsehi imateremben az értekezlet első napján készítettem. A munkaértekezlet – többek között az *Áldás, népesség* című riportfilm bemutatásával – másnap Désházán folytatódott. Balról jobbra: dr. Juhász Tamás teológiai professzor, Für Lajos az Antal kormány volt honvédelmi minisztere, Csép Sándor közíró, televízió-műsorszerkesztő, az értekezlet moderátora.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Dr. Tapsony Endre emlékére
A fénykép készítésének helye:	Sülelmed
A fénykép készítésének éve:	2003

A kép 2003-ban a Tapsony Endre emlékszoba felavatása alkalmából készült a sülelmedi parókián.

Továbbszolgáló nyugdíjas lelkész volt már akkor Sülelmeden Bandi bácsi, amikor én megismertem. Annak idején az olyan lelkipásztorokat, akik különösen jó kisugárással voltak minden síkon a reájuk bízottakra, kényszernyugdíjazták. Bandi bácsi sem önként vállalta a nyugdíjazást, de ő továbbszolgálhatott, mert nem töltötték be a lelkészi helyet.

Tapsony Endre nagyon intelligens, tisztánlátó ember volt minden vonatkozásban. Gyermekkorában a zilahi Wesselényi Kollégium egyik jeles tanulója volt. Elvégezte a jogot – tehát nem teológiai doktorátusa volt –, de már a világháború idején elkezdte a teológiát is. Azután bevonult önkéntes katonának, s mikor véget ért a világháború, ő ott maradt a Szilágyságban, mert oda fűzte őt a békés Szamos menti települések hangulata. Először tasnádszántói pap volt, onnan került Sülelmedre. Jó tollú, írogató ember volt. Nem olyan világot éltünk, hogy önálló verseskötete jelenhetett volna meg, de a *Szilágysági Naptár* tele volt az ő novelláival, verseivel, és néhány drámát is írt; a *Fattyú* című drámája több előadást ért, úgy a nagyváradiak, mint a kolozsváriak előadásában. Nem volt nagy könyvtára, de értékes könyvei voltak Bandi bácsinak. Nagyon sok, a Helikon gondozásában megjelent könyve volt, s örömmel láttam Reményik Sándornak, Kós Károlynak és más erdélyi íróknak a keze vonását, akik mind dedikálták neki a könyveiket. Ő nekem kéziratokat adott, mindig dedikálva: „Kálmusnak” – engem így sose nevezett senki se előtte, se utána. Nemcsak a kéziratban megjelent verseit dedikálta nekem; a Heidelbergi Káté minden kérdés-feleletét versbe szedte, leírta, kéziratot vallásórás anyagot állított össze, s abból is adott egy példányt.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A fénykép címe:

A zilah-ligeti templomavatás előtti pillanatok

A fénykép készítésének helye:

Zilah

A fénykép készítésének éve:

2004. szeptember

Kulcsfigura:

Orbán Viktor

Orbán Viktor miniszterelnök és Molnár Kálmán esperes együtt mennek, az új templom irodájából a templomavató ünnepi istentiszteletre.

Az interjúalany neve:

A fénykép címe:

A fénykép készítésének helye:

A fénykép készítésének éve:

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

**Szeretetvendégség a zilah-ligeti
templomavatás után**

Zilah

2004. szeptember

Orbán Viktor

A kép a templomavatás utáni szeretetvendégség ünnepélyes hangulatát örökíti meg. Balról jobbra: Molnár Kálmánné Mária tiszteletes asszony, Molnár Kálmán esperes, Erdély Géza felvidéki református püspök, Orbán Viktor miniszterelnök, Tőkés Lászlóné Edit főtiszteletű asszony és Tőkés László a Királyhágómelléki Egyházkerület püspöke.

Az interjúalany neve:

A fénykép címe:

A fénykép készítésének helye:

A fénykép készítésének éve:

Kulcsfigura:

Molnár Kálmán

Konferencián Brüsszelben

Brüsszel

2008. december 10.

Molnár Kálmán

Tőkés László meghívására részt vettem a Brüsszelben rendezett magyar nyelvű Biblia-kiállításon és a másnap megtartott Keresztyén Európáért c. értekezleten. Mellettem ül Gazda István Temesvár Újévezred templomának lelkésze, mögöttünk Tasnádi András a nagybányai újvárosi templom lelkésze és Fábián Tibor lelkész, a Harangszó főszerkesztője.

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A fénykép címe:	Unokáim
A fénykép készítésének helye:	Zilah
A fénykép készítésének éve:	2010
Kulcsfigura:	Tóth Zsuzsanna, Tóth László

Unokáim Zsuzsika és Lacika a dolgozószobámban. A kép körülbelül 2010-ben Mikulás-nap alkalmával készült.

Nagy tiszteltetésre

1998. dec. 21.

Molnár Kálmán, espensis utca

Szilágycsehi

Kedves Kálmán!

Mennyőből hazajövet és a szent ünnepekre készülvén, gyarló emberi szavakkal szeretnék hozzászólni mondani Neked az 1989-es fordulathoz kapcsolódó, de azon és annál messze tovább mutató, mindenkori és legutóbbi támogatásodért. Gondolom, Te is jól érzed, hogy itt nem csupán és nem annyira a személyi vonatkozásokról, hanem sokkal inkább arra a küszöbös és helytállásra gondolok, mely beköszönt, egyazon új szolgálatában összekapcsol.

Minden túlszár nélkül megállapítható, hogy személyes, eselhető viszonyulásod nélkül mind a Zikali Szentben, mind az Egyházkerületben egészen másképp alakultak volna a dolgok... Ime, minthogy valhat egy tudatos és elkötelezett ember a nagy dolgok meghatározó szereplőjévé!

Családoddal együtt fogadd örömteli nagy megbecsülésemet alkotmányos vállalkásaitokért. Ünnepeim és ügyeim jó-hívatásaitomat hűdéssel - szeretettel: Tóké László!

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

Tóké László levele Molnár Kálmánnak

A dokumentum készítésének helye:

Nagyvárad

A dokumentum készítésének éve:

1998

Politikai nyilatkozat

Aulianu Sorin-ur Kálmán református lelkész-
te - egyrészt nyilatkozom a következőket:

1970 és 1990 között AVE - SÖE alattommal
"fiam pállottal" a román TITKOSZOLGÁLAT
megbizottjai. Szünet, "találkozóra" és
hivatal, vagy megjatszatok - többnyire
a nagybányai közigazgatási ülésel nap-
ján - a "véletlen" összejutásból, utca-
n, vagy abban a környezetben, ahova rend-
szertelen bejártam. Már az első alattom-
mal, amikor a 70-es évek után
Székelyudvarhelyre esik az ügy, megpróbáltam a köze-
gbe megbeszélés megkérdeztem: "... és utána
mit lesz, ha nem megyek el a nag-
bányai "raudevóra"? Ioan Anca
válaszra - ari diszkrétan igazolmányt
is megmutatott - valahán a következő-
vált: majd kerülök róla, hogy jöjjen,
ha nem vállalja jörszinté!!!

Többnyire hirt, hogy ezt ne közöljem
senkivel, elmondatom hát Julest Hilum

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

Politikai nyilatkozat (1. oldal)

A dokumentum készítésének helye:

Szilágycseh

A dokumentum készítésének éve:

1998

(ma Figarassi József) egyezménye, ami
akkor leghíresebbi britu volt. Tette az
arét is, mert egyedül tartam a jövendő
— ki tudja, mit aruak velem?

Elinte minden törekvésük arra irányult,
hogy "Litalacio's vidarrel" megfélemlítsenek.
Amikor erre vették, hogy ez nem meg,
munkaikat a modort. Megelőztek az-
zal, hogy világszerte hirdessék, melyek feltet-
tek' békés közönség, kollegiális, jósz-
művészetrel, iróval kapcsolatban, harciál
is hatékonyan (Ho.) az arét. Persze mindig
mindent diktálás után irnom kellett
kromán nyelven. Amiket mondtam és írtam
soha nem elégittek ki őket. Fennem hangzottak,
hogy bizony másnak ugyanazt körül, szemé-
től is rólam egészen más véleménye. Ezt
mindig azal irótam el, hogy az én véleményem
nem fogja mástól is nem változik arét,
mert örökös gondolatok rólam.

Írtam, hogy mire meg ki a jövendő? Nem
ararok nem is segítem a mondata "gyújtó"
és az. De igen mondom! - csak az "periutem"
semmiféle állam elleni cselekedetre nem bu-
tantam rá! Már pedig önkéntes kérték. Tegyük
kémén ellenállásunkra való tekintettel, azt már
az eléjen erre vették, hogy alapítam megfélemlí-
tésekre nem arítottam és aróba, mel-
löl kifogólag könnyű jövendő, his jövendő
beszög viltam belőlem. —

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

Politikai nyilatkozat (2. oldal)

A dokumentum készítésének helye:

Szilágycseh

A dokumentum készítésének éve:

1998

Termé volt gondolat arra is, hogy "udvaroljunkt"
 nevére. Nagyon az én melleszi kapacitás
 miatt, mindennek igazán kicsi, az is 800 lelles
 (Sülemed - Círi) gyűjtészet lelkijántra legyen.
 Legalább a közel 1000 lelles hauerardó, megilletve
 magát. Nagyon szeretnék hauerardó lelkiján-
 tra lenni, de nem igazán áron és iton "Loret
 a viláson. - Nehány hónap múlva kezdés
 megatársam, öreg barátom, Mody Pali vici
 rárbetegségben elhunyt. $\frac{1}{2}$ lóten, a gyűjtészet
 és plöclöm önjámból is, hauerardó lelkiján-
 tra lettam. (háromszázötvenötötől)

A keményebb esetek itt kezdődtek. Nagyon
 hősieségben, nagyon melleszi - lelki ráhatás-
 nál ismertem mindent megfennem egyházaert,
 neveléert, kulturális kert, értekeisért, iskolá-
 kért. Eset volt hauerardó'ban, nagyon miut
 most, amúgy sebri sem fogja' le a keréket.
 Napógar - falal'koró, kritérión - falal'koró
 hieser - nagyon kulturális esemény, Románia
 Doltie macaló est (Hajnalitit Day Jüvösal).
 Mindem esemény után újra újra rém szálltunk
 gyűjtészetem. Nagyon az "eltesenporált" iton,
 nagyon az "reciclaré" vortum (Vicsi Jüvö speci
 isz. igasz. esztori
 hauerardó'ban)
 kifejezést).

Az minderről ishatnék még, de befeje-
 zem.

Bevezetem arról, hogy felelősségem
 teljes tudatában iton is mebered

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A dokumentum címe:	Politikai nyilatkozat (3. oldal)
A dokumentum készítésének helye:	Szilágycseh
A dokumentum készítésének éve:	1998

előtt lejegyeztem, hogy egyetlen Szau szót,
nemllyel magarszágundulak, szháimundul,
lebreintásimundul, vas barátimundul
ártróam volua, solia le neue irítam
és semmigen formábam nem kőörtam.

Nyilatkozom ezt, arroz, amibor neue sőa-
ra a "Seuer - Dovic" hozzáférhető
lesuer - ha igaz!

Szilágycséh, 1998. szeptember havában

Molnár Kálmán
lelkiprinter - egres

u.i. Megjegyeztem kiváncsán, hogy "politikai" tiltás
ellenére mindig kőörtam arroni szövegem-
mel, No'grádi Péloval is a vedem tritént-
ket néhány bivaluassal kőllőgával, jó la-
ratommal is szünetem. Nem rejtettem ve'ra alá,
mines mit beszélvezzem rőntem vőlő
"duras - kollaborációm" miatt, meglet ma is
"villaló" felemelt fövel. Semmiregpen sem igaz
ar, hogy ar alluallórat mind kőrtőbe ve-
tette! // Szau szövegmarásit megjegyeztem
jellemer meg a szövegben, sőm T. L. -vel
deperlatóram. - Ha allualló vőlő, lebreintásimundul!
szövegben vőlő. Er' szövegben!

Kiegészítő nyilatkozatom: 1990 után
is szöveg triténtem vőrtam, hogy feleresses vőlő-
ti, "hőgi" a szöveg - de meg let utóde sem
látam, hogy szöveg triténtem. Pedig szövegben vőrt
szövegben vőrtam, vőlő vőlő szövegben vőrtam.
lebreintásimundul er' vőrtam, hogy megem meg-
vőrtam vőrtam szövegben vőrtam.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

Politikai nyilatkozat (4. oldal)

A dokumentum készítésének helye:

Szilágycséh

A dokumentum készítésének éve:

1998

Királyhágómelléki Református Egyházkerület
"A kik Istent szeretik, minden javokra van." (Róm. 8,28).

DÍSZOKLEVÉL

*Szilágycseh keresztyén népének
az 1989-es forradalmi eseményekben
tanúsított helytállásáért*

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsa Isten iránti hálával fejezi ki elismerését a Szilágycsehi Református Egyházközség és a velük közösséget vállaló más felekezetű és nemzetiségű testvéreink iránt, akik a Temesváron kirobbant forradalomhoz csatlakozva cselekvő részt vállaltak a társadalom megújításában. Ebben a szellemben meghirdetve a Szilágycsehi Felhívást, ez a közösség egyházi életünk megújulásának elindítójává vált. Isten csodálatos aiventis szabudítása idején Szilágycseh népe rendhagyó szolgálatával teljesítette keresztyén hivatását.

Nagyvárad, 1999. adventjében

Tőkés László
Tőkés László
püspök

Kovács Zoltán
Kovács Zoltán
főgondnok

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A dokumentum címe:	Díszoklevél az 1989-es helytállásért
A dokumentum készítésének helye:	Nagyvárad
A dokumentum készítésének éve:	1999

„Tövisháton 1999. december 19-én emlékeztek a tíz évvel ezelőtti történetekre. A felújított menyői református templomban Tőkés László püspök hirdetett igét. Ott kell folytatni a forradalmi változtatásokat, ahol 1989-ben elkezdtek, mondta. A sorsfordító napokra emlékezett Baksai Károly egyházközségi főgondnok, Tőkés István teológiai professzor, Seres Dénes szilágycsehi és Csapó József bihari szenátor, Mátyus Éva, a zsilahi RMDSZ-szervezet megbízottja, Molnár Kálmán akkori szilágycsehi lelkész, a zilahi egyházmegye mostani esperese, Ady Áron akkori egyházközségi gondnok, Varga Jenő szemtanú, Virág Károly akkori szilágycsehi lelkész, Gazda István temesvári lelképásztor. Kovács Zoltán főgondnok a királyhágó-melléki egyházkerület díszoklevelét nyújtotta át Menyő és Désháza keresztyén népének a 10 évvel ezelőtti helytállásért. Egyéni kitüntetésben részesültek a désházai polgári őrszolgálat egykori részvevői. Szilágycsehből Csapó József és Tőkés László mondott beszédet és nyújtotta át az egyházmegye díszoklevelét. Az ünnepségre románok is eljöttek, ezért Tőkés László románul is emlékeztetett a 10 évvel ezelőtti példás összefogásra. Molnár Kálmán ismertette a *Tövisháti emlékezések 1989-1999* című kötetet, amely a zilahi egyházmegye gondozásában jelent meg”. (Évfordulós ünnepség Menyőben és Szilágycsehből; *Szabadság* (Kolozsvár), 1999. december 21.)

KIRÁLYHÁGÓMELLEKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
PÜSPÖKI HIVATALA - NAGYVÁRAD

TÖKÉS LÁSZLÓ püspök

A Református Egyházak Szolgálatának
Szilágycseh

Tisztelt Presbitérium! Kedves Szolgatársam!
Szeretett Presbitérium!

Meglepetéssel értesültem arról, hogy Egyházunkban van egy olyan Gyülekezete, mely „ünnepi, nyilvános presbitériumi gyűlés” keretében ünnepli meg az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc idői jeles évfordulóját. Fogadjátok színtel elismeréssel ezt a - maga nevében - egyedülálló kezdeményezést. Pál apostol szerint „ahol a Lélek, ott a szabadság”. Lehetetlen világunk kezdeményei között és elfeledt magyar történelmünkben és egyházunkban minden biznnyal az Úrnak Lelke buzdító felbuzdított arra, hogy rendhagyó megünneplésként szellemében méltókéval váljék az ő általa szerzett, igazi szabadságra.

Rendezvényetek tüveze beleillik az Egyház-
... által megkezdett Jubileumi Esztendő-

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

Tökés László levele a szilágycsehi presbitériumnak (1. oldal)

A dokumentum készítésének helye:

Nagyvárad

A dokumentum készítésének éve:

1999

dele. Bem tábornok diadalmas erdélyi „téli hadjárata”
 éppen a Szilágycsától indult. Adjja Isten, hogy ezen
 a győzelmekkel teli úton induljunk mi is tovább, s a jubili-
 zeumi év eszéjével felmértve, jelenkori társadalmunk
 „megszállói” is lépésről-lépésre diadalt vegyünk.

Nemzeti ünnepeinkben büszkeséggel gondolok nagy
 múltú Egyházunkra és Városunkra. Hitünk és
 hazafiságunk lelkesítő közösségében hűldom bajtai
közösségemet a szilágycsehi „nemesség és szent
 emlékeink valamennyi tagjainak, szabadságszerető
 népének és szolgálatához hűséges Presbitériumának,
 valamint Lelkipásztorainak - testvéri szeretettel:

1999. március 15.

Tőkés László

püspök

az MVSZ fi. elnöke

az MRVSZ elnöke

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

**Tőkés László levele a szilágycsehi
 presbitériumnak (2. oldal)**

A dokumentum készítésének helye:

Nagyvárad

A dokumentum készítésének éve:

1999

A Zilahi Református Egyházmegye és
A Zilahi Református Egyházközségek Presbiteri Szövetsége

2002. szeptember 18-án

Egyházmegyei Nap

keretében, kibővített egyházmegyei közgyűlésen, gyülekezeti közösség
bevonásával a Zilah-Belvárosi templomban
megünnepelte:

a **Fadrusz János szobrászművész alkotta Wesselényi szobor-
kompozíció leleplezésének 100., a Zilahi Református Wesselényi
Kollégium főtéri újépülete alapkövetésének 100., Ady Endre
születésének 125. és Kossuth Lajos születésének 200. évfordulóját.**

Az ünnepi közgyűlésen elhangzott köszöntések, a tárgysorozati
pontok szerint elhangzott előadások során a jeles évfordulók alkalmából
Isten iránti hálával vettük számba féltve őrzött lelki-szellemi
örökségünket, melyet történelmi nagyjaink ránk hagytak. Ugyanakkor
egyre fájóbb számunkra az, amit időközben elvesztettünk és több mint
egy évtizedes harc után még mindig nem sikerült visszaszerezniünk.
(Református Kollégium épülete, Kálvineum).

Az elmúlt évszázad alatt Zilah városa és a Szilágyság népe
szimbólumává nemesült a Wesselényi szobor és a Református
Wesselényi Kollégium impozáns épülete. (Annak is SZÁZ esztendeje,
hogy egyházi iskolánk felvette a Wesselényi nevet).

Megemlékeztünk ugyanakkor a nagy múltú öreg schola
legjelesebb diákjáról, a 125 éve született Ady Endréről, akit iskolánk
szellemisége is segített abban, hogy az Értől befusson „a szent, nagy
Óceánba”.

Történt mindez Kossuth Lajos születése 200. évfordulójának
előestéjén.

Kossuth szellemének kisugárzása jegyében mi, akik ma együtt
ünnepelünk, kinyilvánítjuk a következőket:

Megőrizzük, kamatoztatjuk, és tovább adjuk mindazt, a szellemi
és tárgyi gazdagságot, amit nagyjaink reánk hagytak. Ennek érdekében
mindent megteszünk azért, hogy iskolánk épületét, valamint egyházunk
művelődési központját, a Kálvineumot a többi elorzott ingatlanunkkal
együtt visszaszerezzük.

Ugyanakkor minden erőnkkel azon leszünk, hogy amit eddig
Isten segítségével létesítettünk, vagy amit ezen túl sikerül visszaszerezni,
hitünk és hagyományaink szerint református szellemiséggel töltsük meg.
Egyben követeljük az 1991-ben általunk újraindított Zilahi Református
Wesselényi Kollégium feletti egyházi joghatóság visszaállítását.

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

**Közgyűlési felhívás Egyházmegyei Nap
alkalmából (1. oldal)**

A dokumentum készítésének helye: **Zilah**

A dokumentum készítésének éve: **2002**

E cél érdekében széles összefogásra buzdítjuk szilágysági református népünket, szülőket, akiknek gyermekei iskolánkban tanulnak, magát a tanuló ifjúságot és az ott tanító pedagógusokat is.

„Legyen hű a nemzet önmagához, -még mindent meg lehet menteni. Veszve csak azon nemzet lehet, amely lemondott önmagáról.”- írta egykoron Kossuth Lajos Deák Ferenchez.

Végezetül elvárjuk, hogy érdekvédelmi szövetségünk eredeti programja értelmében minden politikai és jogi eszközt vessen latba, hogy javaink visszaszolgáltatásának ügye ne csupán szemfényvesztő ígéretek, félmegoldások útvesztőjébe süllyedjen el, hanem mielőbb valóra váljon. Ebben a vonatkozásban is jó odafigyelni Kossuth szavaira: „Én a szavakban nem találok garanciát, én csak a végrehajtás ellenőrzésében látok garanciát” (Kossuth levele Gr. Teleki Lászlónak.) Országunk EU – csatlakozásának az ilyen garanciális követelmények sarkalatos előfeltételei kell hogy legyenek.

Zilah, 2002. szeptember 18-án

A Zilahi Református Egyházmegye Közgyűlése nevében:

Molnár Kálmán
esperes

Baksai Károly
emei. főgondnok

Az interjúalany neve:

Molnár Kálmán

A dokumentum címe:

**Közgyűlési felhívás Egyházmegyei Nap
alkalmából (2. oldal)**

A dokumentum készítésének helye:

Zilah

A dokumentum készítésének éve:

2002

„Csak másért a másét
Sohasem akartam,
Csupán a viharért
Nem jártam viharban.
Becsületes szívem
Becsületes jussát
Kerestem a harcban.”

(Ady Endre: Most már megállhatok)

Kedves **K**álmán!

Életed egyik legfontosabb mérföldkövéhez érkezél ismét, mint már oly sokszor. Az Úr megtartott Téged, és Családod a szeretetében és bizalmában. Ahogy én ismerlek Téged és Családod, Te is átadtad gyermekeidnek, családodnak, barátaidnak a szeretetet és szilárd hited. A nyugállományba vonulás egy újabb, pezsgő élet kezdete lehet, mellyel Te a legmesszebbmenőkig élni fogsz.

Azon kevés szerencsés, és az Úr jóvoltából kegyelt emberek egyike lehetsz, kitől gyermeke veheti át a stafétabotot. Mikor gyermeked a palástot magára öltötte, bizonyára már ott volt szívedben atyai óhajod, hogy egykoron mily nagy boldogság éme, ha neki adhatnád át a hit közösségét. Titkos reményed valóra vált. Ezen ünnepi pillanatokban talán ismét könny szökik szemetekbe kedves feleségeddel, éppúgy, mint mikor újszülött leánykátokat néztétek, s gondolataitokban felrémlt a sóhaj: *Nem messiás-e minden újszülött?...* Gyermekeitek, gyermekeitek messiásként átveszik most tőled az oly sok gondoskodással óvott közösséget, melyet maguk is óvni, s alakítani fognak a ma és jövő társadalmának lehetőségei, keretei között, s bizonyára éppoly féltő gondoskodással ragaszkodnak majd hozzá, mint Te.

Nagyon boldog vagyok, hogy megadatott nekem is az a szerencse, hogy megismerhettem Kedves Családod! Külön kitüntetés számomra, mint hódmezővásárhelyi lakosnak, egyben barátotoknak, hogy a Hódmezővásárhely tiszteletbeli polgára adománylevelet én juttathatom el hozzátok. Fogadjátok szeretettel, s remélem, hamarosan találkozunk, mint vásárhelyi polgárok!

Nyugállományba vonulásod alkalmából, mint barátodtól, kérek, fogadd szeretettel a mellékelt Ady karikatúrát, hisz Ady Endre egyik legodaadóbb híve vagy, ki ifjú korától őrzi Tapsony Endre féltve őrzött örökségét, az apró kis gyöngyvirágokat Ady ravataláról, melyet e kis rajz egészíthet ki.

További jó egészséget és boldogságot kívánok szerető családotok körében! Gyermekeidnek legalább olyan szilárd hitet és erőt kívánok, mint ami neked van!

Áldjon meg benneteket az Úr!

Hódmezővásárhely, 2008. május 19.

Fuchsné Benák Katalin
Fuchsné Benák Katalin

Az interjúalany neve:	Molnár Kálmán
A dokumentum címe:	Fuchsné Benák Katalin levele Molnár Kálmánhoz
A dokumentum készítésének helye:	Hódmezővásárhely
A dokumentum készítésének éve:	2008